

Prof. dr hab. n med. Ilona Kurnatowska
Klinika Chorób Wewnętrznych
i Nefrologii Transplantacyjnej
Uniwersytet Medyczny w Łodzi.

Łódź, 28.11.2024

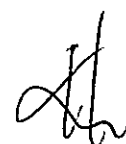
**„Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Renaty Sowińskiej zatytuowanej
„Ocena bezpieczeństwa i skuteczności biopsji protokolarnych nerki
przeszczepionej - doświadczenia własne ośrodka”**

Przedstawiona do oceny rozprawa doktorska została poświęcona ważnemu z punktu widzenia klinicznego zagadnieniu. Jest nim ocena zarówno bezpieczeństwa jak i skuteczności wykonywania biopsji protokolarnych nerki przeszczepionej. Dodatkowo doktorantka podjęła się zadania oceny korzyści wynikających z ich wykonywania. Biopsje protokolarne nerki przeszczepionej to zabiegi u pacjentów po transplantacji nerki bez pogorszenia ich czynności umożliwiające wykrycie niemych klinicznie, aktywnych patologii przeszczepu. Korzyści wynikające z wykonywania biopsji protokolarnych są trudne do przecenienia. Zastosowanie leczenia we wczesnych, subklinicznych stadiach zmian chorobowych może przyczynić się do poprawy funkcjonowania przeszczepionego narządu, wydłużenia czasu jego funkcjonowania co w konsekwencji może również zmniejszyć koszty leczenia chorego. W świetle powyższych danych tematyka przedstawionej do recenzji pracy doktorskiej wydaje się bardzo trafna.

Przedstawiona do recenzji praca posiada typowy układ i składa się z rozdziałów takich jak: wstęp, cele pracy, grupa badana i metody, syntetyczne opisanie wyników, dyskusję, podsumowanie wyników, wnioski, streszczenie rozprawy, zarówno w języku polskim, jak i w języku angielskim oraz wykaz cytowanego piśmiennictwa.

Logiczny układ, poprawny styl, właściwe cytowanie literatury, a także omówienie wyników wskazują na dobrze opanowaną przez Doktorantkę umiejętność przeprowadzania pracy badawczej.

Doktorantka przeprowadziła retrospektywną analizę 575 biopsji protokolarnych nerki przeszczepionej wykonanych w latach 2010 – 2020 u chorych



pozostających pod opieką Kliniki Transplantologii, Immunologii, Nefrologii i Chorób Wewnętrznych Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

Cele pracy zostały przez Doktorantkę poprawnie sformułowane po wprowadzeniu zawierającym aktualny, prawidłowo dobrany przegląd piśmiennictwa zawierający 100 pozycji. Cytowana literatura została umiejętnie wykorzystana zarówno we wstępie jak i w dyskusji.

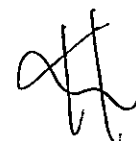
Metodyka badania polega na retrospektywnej analizie danych uzyskanych z dokumentacji medycznych chorych, dotyczyły one zarówno badań laboratoryjnych krwi, moczu, opisu badania usg, wyników badań histopatologicznych wykonanych biopsji protokolarnych. Informacje o dawcach nerek uzyskano z danych umieszczonych w Ustawowych Rejestrach Transplantacyjnych Centrum Organizacyjno-Koordynującego ds. Transplantacji „Poltransplant”.

W pracy zastosowano odpowiednie metody statystyczne.

Wyniki badań zostały starannie opracowane i ilustrowane 12 tabelami i 13 rycinami. Przemawiają one za tym, że biopsje protokolarne nerki przeszczepionej są bezpieczne, obarczone znikomym odsetkiem występowania powikłań, u żadnego chorego nie obserwowano utraty nerki przeszczepionej ani utraty życia po wykonaniu biopsji protokolarnej nerki przeszczepionej. Odsetek krwiaków po biopsji nie wymagających żadnej interwencji, poza obserwacją kliniczną, był marginalny. Tylko u jednego chorego wystąpiło krwawienie wymagające przetoczenia KKCz i interwencji chirurgicznej.

Doktorantka wykazuje też, że użycie igły tnącej 16G pozwala na pobranie adekwatnych wycinków, co pozwala Jej na rekomendację stosowania tych igieł podczas wykonywania biopsji nerki przeszczepionej.

Wykazuje również, że biopsje protokolarne w grupie badanych chorych pozwoliły na wykrycie zmian subklinicznych w 1/3 wykonanych biopsji. Pozwala to na wdrożenie wczesnego leczenia, zanim dojdzie do pojawienia się klinicznych cech uszkodzenia przeszczepionej nerki. Może to umożliwić wydłużenie przeżycia przeszczepionego narządu. Z badanych przez Doktorantkę czynników ryzyka jedynie INR był czynnikiem ryzyka wystąpienia krwaka po biopsji, stąd Doktorantka podkreśla znaczenie wykonywania biopsji przy prawidłowych parametrach krzepnięcia. Na granicy istotności czynnikami ryzyka wystąpienia krwaka po biopsji były też: obniżona liczba płytek oraz niski Hct i obniżone stężenie hemoglobiny.



Doktorantka podkreśla więc również znaczenie wyrównania tych parametrów przed decyzją o wykonaniu biopsji nerki.

Kolejnym, praktycznym wnioskiem wynikającym z pracy jest konieczność monitorowania bilansu płynów przyjętych i wydalonych przez chorego w okresie około biopsyjnym, aby uniknąć odwodnienia chorych.

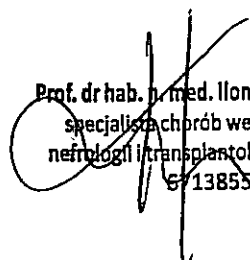
Doktorantka sugeruje również, pomimo, że nie wynika to bezpośrednio z Jej analiz, możliwość wykonywania biopsji protokolarnych w warunkach hospitalizacji jednodniowej, ambulatoryjnie, nie tak, jak to ma miejsce w jej ośrodku podczas 2-3 dniowej hospitalizacji. Wniosek taki wyciągnęła po przeglądzie literatury w tym temacie. Wydaje się on bardzo interesujący i może być punktem wyjścia do dalszych badań.

W przedstawianej pracy, pomimo przyjmowania leków p/zakrzepowych przez znaczną grupę chorych brak analizy dotyczącej tego zagadnienia. Z punktu widzenia praktycznego byłoby to interesujące.

W aspekcie częstości występowania zmian subklinicznych interesującym byłaby znajomość leczenia immunosupresyjnego stosowanego u tych chorych – brak takiej informacji w przedstawianej pracy.

Brak tych informacji nie umniejsza w żadnym stopniu rzetelności i sumienności interpretacji przedstawianych wyników.

Podsumowując ocenę rozprawy doktorskiej mgr Renaty Sowińskiej pt. "Ocena bezpieczeństwa i skuteczności biopsji protokolarnych nerki przeszczepionej - doświadczenia własne ośrodka" z przyjemnością pragnę stwierdzić, że przedstawiona do recenzji praca spełnia wymagania określone w artykule 13 Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym stawiane rozprawie doktorskiej na stopień doktora nauk medycznych i nauk o zdrowiu. W związku z tym mam zaszczyt wnieść do Wysokiej Rady Wydziału Nauki o Zdrowiu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego o dopuszczenie mgr Renaty Sowińskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.


Prof. dr hab. n. med. Ilona Kurnatowska
specjalista chorób wewnętrznych
nefrologii i transplantologii klinicznej
6713855